

Oral History Kosovo

INTERVJU SA HANA BAJRAMI

Priština | Data: Datum: 9. februara, 2018. godine
Trajanje: 11 minuta

Prisutni:

1. Hana Bajrami (Intervjuisana)
2. Ljura Ljimini (Vodila intervju)
3. Donjeta Beriša (Kamera)

Simboli komentara u transkriptu neverbalne komunikacije:

() – emocionalna komunikacija

{ } – intervjuisani objašnjava gestovima

Ostali simboli u transkriptu:

[ ] – dodatak tekstu da bi se bolje razumeo

Fusnote su redaktorski dodaci koje daju više informacija o mestima, imenima ili o izrazima.

Ljura Ljimoni: Okej, počnite...

Hana Bajrami: Ajde...

Ljura Ljimoni: *Action.*

Hana Bajrami: *Action.* Ja sam Hana Bajrami. Imam 30 godine još malo idem 31 godini, približava se. Rodjena sam u Prištini. Imam brata blizanca, samo za deset minuta ja sam starija, *that makes a big difference.* I evo mene za 31 godinu živim ovde po Prištini, kretanja po Prištini. Trenutno radim u kancelariji predsednika. Ranije radila sam mnogo različitih poslova, prema projektima Evropske Komisije za civilno društvo. U kratkim crtama ovo je.

Ljura Ljimoni: A da li se sećate leta 2007 godine?

Hana Bajrami: Leto godine...?

Ljura Ljimoni: 2007 godina.

Hana Bajrami: 2007 ili 2006? 2007-ma. Sa...malo se sećam, bila sam studentkinja. Znači u drugoj godini, Političkih nauka i leto kako može biti kada završiš sa ispitima na odredjenom roku i samo gledaš... I ja sam bila učesnik na Letnjem Univerzitetu u Prištini. Tako da ja se sećam, sećam se bilo je puno učesnika, znam bili su iz Brazila, bio je jedan dečko, koga sećam. Vidi, sećam se.

Ljura Ljimoni: A da li se sećate prvi put kada si slušala, kada si čula da Kosovo ima da proglašava nezavisnost? Ili, gde si bila?

Hana Bajrami: Da. Meni slučajno mi se desilo dana nezavisnosti da čujem prvog radnog dana, datum 4 februar 2008- me dana kada sam počela da radim u kancelariji zamenika Premijera Kosova u ono vreme, kod profesora Hajredin Kući. Toga dana ja sam saznala i dan nezavisnosti. I kazala sam i bratu da ja znam datum ali tačan datum nisam kazala, i dan danas mi spominje, kaže: "Zamisli ni meni, meni nisi mi kazala. Ja nisam, nisam htela nikome da kažem". Da pošto je poslovna tajna (smeje se).

Ljura Ljimoni: Kako si se osećala kada si saznala? Ili bilo je nešto kao, na neki način ti si očekivala, već znala si da ima da bude? Jeli bilo neko iznenadjenje? Koja atmosfera je bila u to vreme?

Hana Bajrami: Bilo je kao za sav narod. Svi su skoro znali ali niko nije verovao. I, ne znam i danas kada razmišljam izgledalo surrealno. Meni mi se činilo tako, ali malo više i drugima nekako bilo je isto. Jer ne znamo šta je nezavisnost. Ne smo osetili taj osećaj proglašavanja nezavisnost, znate, ovo je stvar koja se dešava jednom i niko nema taj pravi osećaj i eksperijenciju. Tako da je bilo, interesantno, interesantan osećaj. I sada kada se sećam nekako kažem, interesantno.

Ljura Ljimani: A da li se sećaš šta si uradila taj dan? Gde si bila i...

Hana Bajrami: Da.

Ljura Ljimani: Šta se dogodilo tokom dana?

Hana Bajrami: Toga dana, dana 17-tog u osam časova, bila sam u kancelariji. Bilo je hladno, ne hladno nego ekstremno hladno. U mom životu meni nije mi bilo hladnije. I samo, znači pošto sam imala sreću da budem u Kancelariji Premijera... u Vladi, u kancelariji zamenika Premijera bilo previše ulaza i izlaza, viših ličnosti, dole gore, dole gore. Isto vreme gledala sam ljude i ljude preko prozora, nama je bila kancelarija na trećem spratu i samo kada je počelo da se napuni trg i od jednom počeli ljudi da slave. Znači ono ...pored onog preterano hladnog dana. Znam da sam imala jedan mali aparat sa sobom, i danas kažem, kako nismo imali ove telefone, znaš, jes tada imala sam jedan telefon Nokia i patike sa svetlima, kojim nisam mogla ni jednu dobru sliku da dobijem. I znam da imam samo neke slike kod kuće koje sam slikala taj dan i rekla sam, znaš, još uvek činilo mi se da nije realna stvar, šta se desilo u to vreme. Znači govorim za vreme deset-jedanest časova, kada Premijer, Premijer sa jednim delom svoga stafa, otišli su u Grandu, pripremili mu medijalni centar pored međunarodnih medija. Tako da ovo je početak dana 17. februara.

Ljura Ljimani: Šta se dogodilo posle?

Hana Bajrami: Zatim, ja znači kada sam počela da radim, kada sam saznala da će biti proglašavanje nezavisnosti insistirala sam mnogo da ulazim u sali Skupštine. Znači i u perkos toga da mi je izgledalo ne realno šta se dešava, znači nisam mogla da nadvezujem i zbog toga ja sam insistirala svakako da ulazim u sali Skupštine. I zamenik Premijera oko dva sata rekao mi: "Hana, idi u Skupštini". I toga se sećam, kada sam izlazila iz zgrade Vlade, duvao je jak vetar, a meni se sećaju dani iz detinjstva znam da je meni uvek bilo interesantno kada sam hodala između Vlade, Pošte i Skupštine, uvek tu je duvalo vetar. I danas isti osećaj. Stigla sam u Skupštini i neko mi je bio dao jednu karticu identifikovanja radi protokola. Ja tada nisam imala ni dve nedelje od kada sam se zaposlila nisu bile ni 13, ni 13 dana, znači ni dve nedelje od kada sam počela da radim. Jako malo sam poznavala ljude, imala sam dvadeset godina, znači nisam imala radnog iskustva, bila mi je jedna godina radnog iskustva u jednom američkom projektu koji nije imao nikakve veze sa institucijama.

Znam da sam se popela na drugom spratu, bila je kancelarija Predsednika Skupštine, u ono vreme bio je Jakup Krasnići. I tu sam ja sedela u jednoj fotelji kao malo dete i samo gledala sam, ulazili, izlazili ljudi ja sam gledala šta se događa i nisam mogla mnogo, znaš... Čekala sam kada će da dodje vreme da idem u sali Skupšine.

Ljura Ljimani: I posle, ti si bila unutra sale, jel da? Šta, šta si htela ...

Hana Bajrami: Posle ja sam završila u sali Skupštine kao protokol i pomagala sam poslanicima Skupštine Kosova za potpisivanje deklaracije nezavisnosti. Ovo je sve došlo kao posledica jer deklaracija nezavisnosti je napisana u papirusu i taj dokumenat se potpiše samo sa jednom posebnom hemiskom olovkom, i ne znači... I znatno je da svaki bih voleo imati svoju olovku i tu olovku bih sačuvali za uspomenu u svojim kućama. I ovo je jedna od elementa što sam ja završila kao protokol povodom potpisivanja deklaracije nezavisnosti.

Ljura Ljimoni: Znači ti si njima dala hemiske olovke za uspomenu ili kako?

Hana Bajrami: Ne. Bili su samo dve posebne hemiske za taj papir i samo sa tim hemiskama morali su svi da potpisuju. Znači nisu mogli da upotrebljavaju svoje hemiske i ova sekvencija me podseća, prema snimanju, kada Predsednik Sejdiu izvadio je svoju hemisku iz džepa...

Ljura Ljimoni: Da...

Hana Bajrami: I ja njemu kažem: "Izvinjavam se Predsedniče, ali sa vašom hemiskom se ne dozvoljava potpisivati zbog kvaliteta papira". I on: "Da, da u redu". Znače, i on vrati svoju hemisku u džep i potpisuje sa mojom hemiskom koju sam ja davala, dve hemiske.

Ljura Ljimoni: A da li se tačno sećate, šta si radila na tom trenutku odnosno u 3:50 minuta?

Hana Bajrami: Pa, u sali Skupštine, znači u 3:37 proglašena je deklaracija, pročitana je i od jednom bila je kao invazija od strane novinara, tako mnogo, ja sam završila u sali Skupštine, gore znači. Sećam se jednog iz španske televizije, on je mene pitao, i mi koji znamo perfekt španski jezik, kojeg smo naučili preko televizivskih serija, obratio se ovako: "Eh, a da li su ove hemiske kojim ima da se potpisuje deklaracija nezavisnosti?" Ja mu kažem: "Da". Sećam se on mi snimio ruke, znaš. I ja onako, okej, znate. Znači u 3:50 minuta ja sam bila tu do novinara, taj momenat kada se pročitala deklaracija i kada... posle toga momenta počeli su novinari da izlaze napolje i ostala je samo Javna Kosovska Televizija.

Ljura Ljimoni: Šta si ti uradila dalje, jesi li izašla da slaviš?

Hana Bajrami: Ne, to je trajalo oko jedan čas ili sat i po, dok su potpisivali svi poslanici. I danas kada gledam deklaraciju kažem dobro, dobro sam ja upravljala jer lepi su ispali potpisi. Zatim, ne ja sam se vratila ponovo u kancelariji. Posle otišla sam jedva do kuće, izašli su po trgu jako mnogo ljudi, znaš. Srećni su oni ljudi koji su živeli i doživeli su to vreme da vide taj momenat. I videla sam decu, roditelje sa decom: "Tata, tata evo ona cura". I ja: "Ah, okej".

Idem ulicom prema moje kuće, jer ja živim u Uljipijani. I kada sam stigla kući, mama mi kaže: "Zvali su sa svih strana". Brat: "Oo, gde si ti", i kaže: "Pogledaj *breaking news* u CNN". I tada sam zaključila da ovo je sve istina (smeje se) jer stvarno još uvek nisam verovala. Zatim ja sam se vratila, nastavila sam, uzela sam i brata i otišla sam u koncert za nezavisnost koji je bio organizovan u sali 1 Oktobar. I tamo je bilo jedno minus sto stepeni, jako hladno. A ja onako u svećanoj haljini, elegantno za svećani koncert, znaš. Još uvek imam jednu ružu jer svaka agenda imala je po jednu belu ružu. I jednu, ja sam čuvala, sušila se, kod kuće je negde, suva ikebana, uspomena.

Onda mi smo nastavili u zgradi Vlade ponovo kada je bilo vreme koncerta i kada su tri lideri izašli, znači Predsednik Skupštine, Parlamenta i... Skupština, Premijeri Predsednik zemlje, izašli su i pozdravili su narod. I sećam se, na ono vreme je bio šef stafa, gospodin Bekim Čolaku, i koji i danas je šefi stafa Predsednika, bio je pozadi mene kada je zvao nekoga telefonom i rekao: "Pusti me!". I znam kako od jednom osvetleo je Prištinsko nebo, kada su počeli da pustaju bezbrojni vatromet. I tako mi je ostalo, znate kao iz filmova kako ti ostaje "Wow" ne znam, mi nikada nismo videli toliki broj vatrometa.

Zatim završi se ceremonija, znači zvanična agenda koja je bila na posao, vratila sam se u kancelariji i zvao me brat. Ovaj brat kome nisam pokazala datum, za šta nikada nema da mi oprašta, nikada. Pitam ga: "Gde si?" Kaže: "Evo me u jednom kafiću slavimo tu". Velika galama ja njemu kažem i rekla sam: "Okej, a da li bi došao da me uzmeš u kancelariji? Dolazim i ja:" U tom momentu ja izlazim, sreća ili moja ne sreća, jedan moj kolega bio krenuo da izlazi kolima. On je imao ona, ratociona vozila i mogao da izlazi u gužvi i mene mi reče: "Hana, da nećeš da te odvezem negde?" Sada, znači malo dana od kada sam počela da radim ja sam počela 4 februara da radim, tačno trinaesti dan od kada sam počela da radim. I rekla sam: "Okej". Znaš, jer ponuda mi beše dosta provokativna i brat pored gelindera zgrade Vlade, stigao i on mene kaže: "Hana, idemo?" I ja njemu kažem: "Ah, ne, ne. Ne idem ja, idem kući mnogo sam umorna". Znaš: "Jer sam umorna".

I posle kažu kako je pričao moj brat te večere, od radosti i pod alkoholom povodom nezavisnosti, on je rekao: "Hana je postala VIP, popela se u džip, i nije došla sa mnom". I tako on brajao reči kako ja nisam otišla sa njim. Danas još uvek osećam neki osećaj, znači ja sam se kajala što nisam otišla ali stvarno momenta bila sam mnogo umorna. Pa danas ne bih bila kada bih nastavila sa slavom 48 časova ali sad je kasno. Sada ima da slavimo desetu godišnicu.

Ljura Ljimoni: Da sada možeš da slaviš desetu godišnicu. Jel imaš neki specifični plan?

Hana Bajrami: Da imamo agendu u kancelariji. Ima da se slavi. Ne znam imam poseban osećaj, datum poseban za mene, a verujem da je taj datum poseban za sav narod Kosova. Baš danas kada pogledam iz Vlade, kako su stavili i pustili zastavu onu veliku zastavu, i stvarno je svašta i sve govoreno, i rugali su i... Svašta je govoreno o našoj zastavi, znate, ali znam da buduće generacije ima da saznaju da ovo je njihova zastava. I ja danas osećam kao zastavu, tako da ima da bude poseban dan. Znači svakog 17-tog, bilo kako bilo ima da bude posebna stvar za svakog od nas.

Ljura Ljimoni: Puno vam hvala .

Hana Bajrami: Zahvaljujem.